

CINEMA

La Cuba de Zambrano: *Habana blues*

Pere Cornellas

Rodada sis anys abans, els tres personatges de *Solas -opera prima-* de l'autor, èxit de crítica i públic- són uns solitaris que, potser sense saber-ho, necessiten estimació i companyia. La mort d'un d'ells ajuda els altres dos: mare i filla es retroben definitivament i encaren per primera vegada el futur als últims plans de la pel·lícula. Els d'*Habana blues*, també tres, els veiem sempre acompanyats d'altra gent i estimats per algú, però només quan al final es quedin sols assumiran decisions i començaran a comprendre. És la primera relació que vaig establir quan es van obrir els llums de la sala.

L'argument d'*Habana blues* és d'una total simplicitat: Ruy (Alberto Joel) i Tito (Roberto Álvarez) són dos amics que volen ser uns músics reconeguts i triomfar. Amb una colla de joves il·lusionats com ells, estan preparant el seu primer concert. Alhora, uns productors espanyols els ofereixen la possibilitat de gravar a Espanya i un contracte de tres anys -no gaire avantatjós, però un contracte al cap i a la fi: és la seva gran oportunitat. Però la signatura d'aquest contracte els obliga a renunciar al seu concert. Davant d'això, Ruy i Tito mantindran postures enfrontades i, per un moment, la seva sòlida amistat és a punt de trontollar.

El resultat és una comèdia dramàtica, amb la música com a fil conductor. I és també, en certs moments, una mena de documental. Els plans generals sobre la ciutat -*la Habana vieja*- i els *travellings* laterals sobre alguns dels seus indrets, que puntuen la narració de dia i de nit, ens mostren, alhora, una trista decadència i una sana alegria. Connoten, en tot cas, una mirada plena d'afecte i, potser (Zambrano va estudiar cinema a la Escuela de San Antonio de los Baños, a Cuba), d'agraïment. Les seves paraules semblen confirmar-ho: *Es una ciudad que en ocasiones puede ser gris, pero que está llena de color y repleta de melodías. Por eso la música es el hilo conductor.*

La pel·lícula s'explica en tres nivells diferents. El primer, el més extern -els assajos, el concert, la gravació a Espanya-, ho abasta tot i és, de fet, la banda sonora del film. El segon i el tercer transcorren paral·lelament al primer. D'una banda, l'amistat entre Ruy i Tito, que, a mesura que la història avança, sabem que és d'una extraordinària fermesa. De l'altra, les seves dues vides: Ruy està casat i té dos fills. Caridad, la seva dona (Yailene Sierra), vol separar-se'n i li demana diverses vegades que se'n vagi, que els deixi viure tranquils, a ella i als seus nens. Està farta de tot -del comportament d'ell, de la manera com viuen...-, però no sembla que l'hagi deixat d'estimar. Tito viu amb la seva àvia, una meravellosa bevedora de rom, sàvia i lúcida. Quan Tito ha de prendre l'última decisió, l'ajuda de la millor manera que pot fer-ho: l'anima.

UNITE I EGTE
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

FONTSERE

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38
Tel. 93 725 85 41
SABADELL

MODA EN PELL I PELLETERIA

llorenç caballé

Escola Industrial, 22 pis • Tel. 93 725 75 59 • SABADELL

CINEMA

He dit que, al final, tots tres acaben sols, però potser no és ben bé això: de fet, estan més junts que mai. Caridad fuig amb una llanxa cap a Miami, com tants altres cubans han fet. És després del concert que, efectivament, acaba portant-se a terme. Ella i Ruy s'han sentit, aquella nit, extraordinàriament pròxims. Tito se'n va a Espanya. Malgrat participar al concert, ho ha acabat aconseguint. Li ha costat molt decidir-se, perquè no volia separar-se de Ruy. Ja sap que el contracte és gairebé un robatori i que, d'aquí a tres anys, no hi ha res segur. Però porta massa anys volent-se'n anar. La seva àvia li ha dit que no es preocupés per ella, que fes, d'una vegada, el que volia fer. I ho ha fet. Ruy es queda: no vol convertir-se en esclau d'un contracte com aquest. ¿O potser és per alguna altra

raó que ni ell mateix coneix del tot? Ruy acompanya Caridad fins a la platja la nit de la fugida, s'acomiada de Tito al mateix aeroport. És el que deia: ara estan junts.

Com sempre, i per donar més versemblança al relat, actors gairebé desconeguts, com ho havien estat els de Solas al seu moment. Una altra pel·lícula petita -cada vegada se'n roden més, i és una molt bona notícia- una altra bona pel·lícula, millor, crec, del que diuen alguns crítics.

Se li fan sobretot dos retrets: un excés de sentimentalisme, que l'acosta perillosament a aquella línia que no es pot travessar mai, i una actitud contemporitzadora amb el règim de Castro, pel fet que cada un dels per-

sonatges opta per una via diferent i, així, tothom es pot sentir satisfet i ningú no es pot considerar atacat. Puc admetre, en part, el primer, però de cap manera el segon. La reconciliació final dels dos amics hauria pogut tenir, és veritat, una mica més de mesura i potser hauria hagut de resoldre's d'una altra forma (és, de tota manera, l'únic moment que pateix una certa feblesa). Però el segon retret no té cap fonament i es basa en els prejudicis propis del cas. No em baso, per defensar el que dic, en el fet que hi vagi haver reticències, davant d'alguns passatges del guió, per part de l'Institut del Cine Cubano (ICAIC), coproductor del film -la qual cosa ajudaria a confirmar la meua opinió-, i ja sé que Benito Zambrano ha declarat diverses vegades que no pretenia fer una pel·lícula crítica. La cosa és simple -i Zambrano prou que ho sap: quan la càmera és lliure i quan es filma des del compromís ètic amb la pròpia feina, la pel·lícula resultant és sempre una aportació crítica. La mirada del director no és neutra. Dos dels tres personatges se'n van de Cuba i, sigui la raó que sigui la que pugui explicar per què es queda el tercer, és segur que no és Castro ni el seu règim. I, naturalment, això no té res a veure amb el fet que Zambrano s'estimi el país. Tants exiliats se'l deuen també estimar!

Alberto Yofel Garcia.

FINQUES CARNER

Agent de la propietat Immobiliària

Sant Antoni Mª Claret, 18 • SABADELL
Tels. 93 725 47 66 - 93 725 49 76

LA
LLAR
DEL
LLIBRE

des de 1.957

ESCOLA DEL SOL

C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20
Tels. 93 727 82 46 - 93 725 74 61
08201 Sabadell